

Systemy Zarządzania – Wprowadzenie

Celem tej Strony jest wzbogacenie istniejącej, oraz uzyskanie postępu co do wiedzy poznawczej w dziedzinie systemów zarządzania, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstwa jako kategorii systemów działających.

Zarówno system zarządzania jak i przedsiębiorstwo traktuje się jako kategorie systemów. Oznacza to, że przedmiotem zainteresowania nie jest jakiś wyróżniony system zarządzania wybranym przedsiębiorstwem (na przykład wyróżnienie i wybór według branży, czy sytuacji strategicznej). Uwagę swoją kierujemy w stronę kategorii rozumianych jako typ systemu, posiadający odpowiednie atrybuty, czyli istotne własności pozwalające go zakwalifikować do danej klasy (typu). Tak więc system zarządzania postrzegany jako typ służy realizowaniu procesów zarządzania, niezależnie od tego, co jest zakresem rzeczowym zarządzania (przedsiębiorstwo, kościół jako instytucja, jednorazowe przedsięwzięcie, i in.). Podobnie przedsiębiorstwo, jest specyficzną kategorią systemów działających, odmienną od innych. Wystarczy zatem zidentyfikowanie atrybutów przedsiębiorstwa aby rozważać zarządzanie nim i jego system zarządzania. Przy takim podejściu oczekuje się twierzeń o systemach zarządzania na kategoryalnym poziomie ogólności, czyli uniwersalnych w odniesieniu do każdego systemu zarządzania każdym przedsiębiorstwem.

W tym sensie wyróżnionym zakresem przedmiotowym Strony jest system zarządzania, a przedsiębiorstwo zakresem rzeczowym. Zakres czasoprzestrzenny jest uniwersalny, czyli dotyczy dowolnego miejsca i czasu.

W stosunku do systemu zarządzania przedsiębiorstwem (dalej: SZP) można określać i rozwiązywać trzy rodzaje problemów: poznawcze, aksjologiczne i decyzyjne (normatywne).

Problem poznawczy to trudność zidentyfikowania i uporania się z danym stanem niewiedzy. Niekiedy samo zdefiniowanie problemu, otwarcie problemu, zdanie sobie sprawy, że w ogóle jest jakiś stan niewiedzy, jest problemem samym w sobie. *Problem poznawczy, to niewiedza, której istotą są pytania eksploracyjne, klasyfikacyjne i wyjaśniające w odniesieniu do SZP w czasoprzestrzeni historycznej (...był SZP? ...jest SZP?... będzie SZP?).* W uproszczeniu, eksplorując pytamy, o to co to jest SZP, klasyfikując chcemy się dowiedzieć czym się odróżnia od innych systemów, zaś wyjaśniając staramy się ustalić dlaczego jest i dlaczego się różni. Odmienna jest natura problemów aksjologicznych. Poznajemy tu, oceniamy i wyceniamy SZP, oraz kształtujemy sam proces ocen i wycen. Ostatecznie *problemy aksjologiczne SZP dotyczą wartości, którym służy SZP oraz oceny i wyceny*

wartości, znaczenia samego SZP, w kontekście wartości, którym służy. W końcu *problemy decyzyjne (normatywne)* to pytania o to jaki SZP powinien być w danej czasoprzestrzeni. Podmiot zajmujący się SZP występuje tu w roli sprawczo i władczo go kształtującego.

Niniejsza Strona nie dotyczy problemów aksjologicznych i decyzyjnych (normatywnych) SZP. Zainteresowanie nasze ogniskuje się na problemach poznawczych, które są fundamentalne dla pozostałych. Nie można bowiem na pożądanym zasadach ocenić i wycenić SZP (aksjologia), i decydować o tym jaki on powinien być, nie wiedząc o nim wystarczająco dużo (wiedza poznawcza). Nie można konstruować odpowiadającego nam domu, nie wiedząc co to jest dom i na czym polega jego konstrukcja, podobnie, jak nie można kształtować systemu zarządzania danym przedmiotem, nie wiedząc co to jest system zarządzania.

Oczywiście, ktoś może powiedzieć, że jak się uprzemy, to zawsze można. Tak, tylko czy taka konstrukcja będzie odpowiadała naszym potrzebom? Czy będzie sprawna? Czy będzie spójna, zrównoważona, uporządkowana i elastyczna? Czy ryzyko niepotrzebnych kosztów będzie do przyjęcia? Odpowiedzi na tak postawione pytania muszą być negatywne. Zatem: im więcej wiemy o naturze SZP – tym większe szanse na doskonalsze jego kształtowanie, i odwrotnie.

Niewątpliwie wyłania się z tego nie wyłączone, ale wyraźne, naukowe profilowanie Strony. Lecz nie ma nic bardziej praktycznego, niż dobra teoria.

Strukturę Strony, po Wprowadzeniu (podrozdział 1) otwiera wstępna definicja SZP (podrozdział 2). Ma to dać punkt zaczepienia i stworzyć odniesienie dla czynności poznawczych. Podejście typu „tabula rasa” byłoby zdecydowanie mniej pożyteczne. Następnie trzeba ustalić założenia do poznania systemu zarządzania (podrozdział 3), czyli przyjmując wybrane twierdzenia stanowiące fundament do jego poznania. Niektóre z tych założeń przyjmujemy a priori, to znaczy bez uprzedniego dowodzenia, traktując je jako aksjomaty. Inne przedyskutujemy, i po uzyskaniu zgodności włączymy do zbioru założeń. Rdzeń tej Strony stanowiąc będą podrozdziały o wstępnych tytułach: 4) Istota, struktura i rola systemu zarządzania; 5) Kształtowanie systemu zarządzania. To w nich znajdzie się zasadniczy trzon wiedzy o systemie zarządzania.

Zasady prowadzenia platformy są autorskie, i co za tym idzie w pewnym stopniu arbitralne. Przypisując sobie autorstwo biorę na siebie prawa, ale i obowiązki, mam tę świadomość. Nawet jeśli nie jest ona zupełna – liczę na bezpardonową krytykę. Zapraszam wszystkich do zgłaszania (na podany adres) wszelkich merytorycznych ocen i komentarzy,

dostosowanych do przedstawionych wyżej założeń. Póki co, istnienie Strony nie jest ograniczone w czasie.